

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Ráðhús Reykjavíkur
b.t. Bjarna Þóroddssonar
Tjarnargata 11
101 Reykjavík

Reykjavík 28. febrúar 2023

2302019SA KB/kó
Málalykill: 00.64

Efni: Umsögn vegna tillögu um framtíðarhögun á starfsemi Borgarskjalasafns

Vísað er til tölvuskeytis af hálfu Reykjavíkurborgar, dags. 21. febrúar 2023. Meðfylgjandi tölvuskeytinu var bréf borgarstjóra til borgarráðs, dags. 14. febrúar 2023, ásamt fylgiskjölum, m.a. skýrsla/valkostagreining frá KPMG í tengslum við framtíðarfyrirkomulag Borgarskjalasafns. Í tölvuskeyti til sambandsins var tekið fram að gögn málsins væru trúnaðarmerkt þar sem málið væri enn til vinnslu innan borgarráðs. Var sambandinu veitt tækifæri til þess að veita umsögn sína og frestur tilgreindur til 28. febrúar 2023.

Í tilvitnuðu bréfi borgarstjóra til borgarráðs kemur m.a. eftirfarandi fram:

“Lagt er til að borgarráð samþykki að starfsemi Borgarskjalasafns taki breytingum í samræmi við valkost þrjú í meðfylgjandi skýrslu KPMG um framtíðarhögun á starfsemi safnsins og verði verkefninu flýtt eins og kostur er. [...] Í tillöggunni felst því að Borgarskjalasafn verður lagt niður í núverandi mynd.”

Ennfremur kemur eftirfarandi fram:

„Áskoranir í starfsemi Borgarskjalasafns og Þjóðskjalasafns á næstu árum eru að miklu leyti þær sömu. Því er það talin skynsamleg nýting fjármuna að uppbygging innviða í málaflokknum sé á hendi einnar stofnunar sem lögum samkvæmt þjónar þegar landinu öllu, þar með talið þeim sveitarfélögum sem ekki reka héraðsskjalasöfn. Slík tilhögun er líkleg til lengri tíma litið ekki aðeins að skila lægri kostnaði heldur einnig betur sérhæfðum húsakosti til framtíðar, öflugum upplýsingatækniinnviðum, betri nýtingu sérþekkingar og stórbættri þjónustu við almenning, fyrirtæki, og stofnanir.“

„Sveitarfélögum er heimilt en ekki skylt að starfrækja héraðsskjalasafn...[...] Engar lagalegar hindranir eru samkvæmt ofangreindu fyrir því að færa lögbundin verkefni alfarið til Þjóðskjalasafns, né heldur fyrir því að fela Borgarsögusafni og/eða öðrum menningarstofnunum borgarinnar að sjá um fræðslu og miðlun þegar kemur að safnkosti Borgarskjalasafns“

Af þessu tilefni og í ljósi fyrirliggjandi gagna tekur sambandið fram, líkt og rakið er í fyrrnefndum gögnum frá Reykjavíkurborg, að sveitarfélögum ber engin skylda til þess að starfrækja héraðsskjalasafn innan sinna staðarmarkna enda þótt þeim sé það heimilt, sbr. ákvæði laga um opinber skjalasöfn, nr. 77/2014. Sveitarstjórn, ein eða fleiri saman, getur þannig sótt um leyfi til Þjóðskjalasafns Íslands til reksturs héraðsskjalasafns til að varðveita skjöl sveitarfélagsins og sinna hlutverki opinberra skjalasafna, eins og það er skilgreint í fyrrnefndum lögum, en ber ekki skyldu til þess.

Sambandið hefur áður veitt umsögn sína í tengslum við drög að reglugerð um rekstur héraðsskjalasafna sem birtist í samráðsgátt stjórnvalda hinn 13. febrúar 2020. Í umsögn sambandsins voru m.a. gerðar athugasemdir við það að reglugerðin hafi ekki verið kostnaðarmetinn m.t.t. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011, enda var ljóst af efni reglugerðarinnar að hún myndi hafa í för með sér umtalsverðan kostnaðarauka fyrir héraðsskjalasöfn og þar með sveitarfélög.

Ljóst er að stafræn framþróun í skjalavörslu er mikil áskorun fyrir sveitarfélög landsins. Að mati sambandsins þarf að leggja megin áherslu á að stafræn móttaka skjala sé í lagi og að íhuga þurfi vel hvernig þeim málum er háttað til framtíðar enda ljóst að það þarf að fjárfesta í miklum innviðum til að tryggja skilvirka skjölun til framtíðar. Að áliti sambandsins er þörf á sameiginlegri framtíðarsýn ríkis og sveitarfélaga um hvernig þeirri áskorun verði mætt á hagkvæman og skilvirkan hátt.

Að öðru leyti en framangreindu hefur sambandið ekki frekar athugasemdir við þau skjöl sem send voru sambandinu til umsagnar hinn 21. febrúar s.l.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri